

3. paastonajan sunnuntai (2. vuosikerta)

Ilm. 3: 14-19

”Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita:

Näin sanoo Aamen, uskollinen ja luotettava todistaja, Jumalan luomakunnan alku:

Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä kuuma. Kunpa olisitkin joko kylmä tai kuuma! Mutta sinä olet haalea, et kuuma etkä kylmä, ja siksi minä oksennan sinut suustani.

Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään. Et tajua, mikä todella olet: surkea ja sääliittävä, köyhä, sokea ja alaston. Annan sinulle neuvon: osta minulta tuleessa puhdistettua kultaa, niin tulet rikkaaksi, osta valkoiset vaatteet ja pue ne yllesi, niin häpeällinen alastomuutesi peittyy, osta silmävoidetta ja voitele silmäsi, niin näet. Jokaista, jota rakastan, minä nuhtelen ja kuritan. Tee siis parannus, luovu penseydestäsi!”

”Mitä on intohimo?” Noin 11 vuotta sitten anoin pappisvihkimystä Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilta, kun olin saanut kutsun työhön Huopalahden seurakuntaan. Piispa Eero Huovinen haastatteli minut, pappiskandidaatin. Hän otti keskustelun aluksi rauhallisen ja päättäväisen katseensa minuun, ylläpiti hiljaisuutta hetken aikaa ja sitten kysyi vakavalla ja matalalla äänellä: ”Mitä on intohimo?”

Voitte uskoa, että minä jännitin ja sekoilin sanoissa ja punastuin. En yhtään muista, mitä vastasin, en varmaan mitään kovin älykästä. Tuo kysymys jäi kuitenkin mieleeni.

Tämän pyhän teksteissä Vapahtaja kysyy varmaankin aivan yhtä vakavalla ja rauhallisella äänellä kuin piispa pappiskandidaatile: ”Onko sinulla intohimoa?” Onko meissä intohimoa? Päivän evankeliumissa moitteita saavat ne hallitusmiehet, jotka uskoivat Jeesusta, mutta toisten ihmisten pelossa eivät kuitenkaan tunnusta sitä. Päivän toisessa lukukappaleessa moitittavan paikalle pääsee puolestaan Laokidean seurakunta, joka ei ole kuuma eikä kylmä, vaan haalea. Seurakunnalta puuttuu intohimo ja siksi se oksennetaan Herran suusta pois.

Aika kovia sanoja. Onko meissä intohimoa?

Tänä viikonloppuna täällä Porin Teljän kirkossa piti olla Herättäjä-Yhdistyksen valtakunnalliset Talviveisuut, yksi herännäisyyden talvisia valtakunnallisia tapahtumia. Herännäisyyttä kuvataan odottavan ja ikävöivän uskon liikkeeksi. Herännäisyydelle ominaista ei ole ollut järkähtämätön varmuus ja uskonasioiden innokas omistaminen. Enemmän herännäisyyden näköaloja on kuvattu puutteen ja ikävän kielikuvilla. Minulta puuttuu niitä hengen rikkauksia, mitä Herralta odotan. Voiko tällainen uskontulkinta olla intohimoista?

Julkisessa uskontoon liittyvässä keskustelussa intohimoisimmin näytetään suhtautuvan hiukan muilla hengellisen aateilmaston laidoilla kuin herännäisyydelle tyypillisessä odottavan uskon porukoissa. Jos mediassa kirjoitetaan jotakin uskosta ja hengellisyydestä, usein äänen saavat vahvasti ja varmasti uskontotuuksiin suhtautuvat, usein Raamatusta varmoja totuuksia elämän, varsinkin toisten elämän, eri kysymyksiin löytävät. Ja kun media etsii vastinparia näille uskontojutuille, löydetään useimmiten joku uskontoa vastustava vapaa-ajattelija. Molemmilla näillä näyttää olevan intohimoa, ja media rakastaa sitä. Ei niin kiinnostavia juttuja saa epäilevästä ja arasta uskosta, joka ei halua pitää melua itsestään. Tämä aika ei suosi haaleita. Pitää olla joko kuuma tai kylmä. Ilmestyskirjan profetian Laokidean seurakunnan kohtalo kohtaa kaikkea, mikä ei herätä

tarpeeksi intohimoja, tunteita puolesta ja vastaan. Kaikki liian haalea oksennetaan ainakin median palstatiloilta pois.

Mutta mikä poisti kuumuuden tai kylmyyden Laokidean seurakunnasta? Mikä tekee siitä haalean? Ilmestyskirja kertoo, ”Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään”.

Niin, raha on tehnyt Laokidean seurakunnasta haalean. Raha on saanut seurakunnan ajattelemaan, että meidän emme tarvitse mitään. Me pärjäämme.

Martti Lutherin mukaan Jumala on meille se, johon me turvaamme hädässämme ja jonka puoleen me käännymme puutteissamme. Suurin ja yleisin epäjumalamme, edelleen Lutherin mukaan, on meille raha. Varakkuuden, tai varakkuuden tuoman asemamme myötä me niin helposti ajattelemme Laokidean seurakunnan tavoin, että enpä minä tarvitse mitään. Minä kyllä pärjään. Rikkaudet tekevät ihmisestä helposti omavoimaisen, joka ei tarvitse apua. Jumala haluaa olla meille Herra, se taho, jonka puoleen me hädässämme käännymme ja jolta me odotamme apua sekä turvaa.

Varmuuden ja omavoimaisuuden tunne kuuluu niin olennaisena osana rikkauksiin, että siitä on tullut kielikuva myös muunlaiselle omavoimaisuudelle. Vapahtaja sanoo vuorisaarnassa: ”Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta”. Meillä voi siis olla myös muunlaista kuin maallista rikkautta, hengen rikkautta, hengellistä rikkautta. Omavoimaisuutta ja ”minä kyllä pärjään” -asennetta. Mutta sitä asennetta Vapahtaja ei nosta esimerkiksi, vaan hengen köyhyyden. Heidän on taivasten valtakunta. Jumala haluaa olla Jumala, apu ja turva hädässä ja puutteessa. Kaikki rikkaudet, kaikenlainen minä kyllä pärjään -asenne on haaleutta, jonka Herra oksentaa pois.

Me olemme länsimaisessa eurooppalaisessa yhteiskunnassa jo vuosikymmenet eläneet poikkeuksellisen rauhallista ja rikasta aikaa. Sodat, väkivaltaiset kuolemat ja kuolemaa niittäneet kulkutaudit ovat suurimmalle osalle meistä edellisten polvien historiaa. Onkohan meistä tullut rikkaita, Laokidean seurakunnan kaltaisia, jotka eivät tarvitse mitään apua. Me kyllä pärjäämme. Nyt käsillä oleva kulkutauti taitaa kuitenkin muistuttaa meitä siitä, että elämämme ja pärjäämisemme taitaa sittenkin olla korkeammassa kädessä. Nyt käsillä oleva kulkutauti taitaa muistuttaa meitä siitä, että emme hallitsekaan kaikkea.

Kristillinen usko on suurimmaksi osaksi muotoutunut aikoina, jolloin kuolema, sodat, väkivaltaisuudet ja kulkutaudit ovat olleet huomattavasti yleisempiä kuin mihin me olemme tottuneet. Varmasti herännäisyydenkin julistuksen muotoihin ovat vaikuttaneet monet historialliset, konkreettiset puutteen ajat. Herännäisyys on näissä myllyissä oppinut kantamaan sellaista hengellisyyttä, joka puhuu puutteesta, ikävästä. Minä en pärjää, minulla ei ole niitä hengen rikkauksia, joita Herra voi antaa. Minä tarvitsen Jumalan apua.

Voi olla, että tämän tyyppinen ikävöivä ja arka kristillisyys on näyttäytynyt median ja maailman silmissä turhan haaleana. Se ei ehkä aina näyttäydy niin vetoavana kuin suuren varmuuden julistaminen. Mutta arkaileva ja ikävöivä usko voi olla intohimoista. Sen intohimo ei ehkä ole ”minä kyllä pärjään”-asenteessa. Sen intohimo on puutteessa. Minä niin tarvitsen Häntä, joka voi pelastaa ja auttaa. Minä tarvitsen Jumalaa, maailman Vapahtajaa, joka on turvan antanut ennenkin niin sotien kuin kulutautienkin keskellä.

Tämän intohimon liekkiä pitäkäämme yllä. Pitäkäämme yllä ja levittäkäämme sitä intohimon liekkiä, joka ei korota itseämme ja itseemme pärjäämistä korkealle, vaan korottaa Hänet, ikiaikojen Jumalan, joka haluaa olla Jumalamme, jonka puoleen me hädässämme, puutteissamme, arkana ja ikävöivänä kääntyisimme.